

in de stad hebben gebouwd als symbool hunner oppermacht, wat elders het raadhuis aan burgerlijke deftigheid vertoont, dat heeft hier de burger-wever in de stapelhal van zijn beroemde, overal begeerde waar op grootsche manier in beeld gebracht. Zij is het heerlijkste en schoonstbewaarde voorbeeld van haar soort in de Nederlanden en in Europa. Omstreeks 1200 heeft Graaf Boudevijn IX van Vlaanderen den eersten steen van den toren gelegd, na meer dan 100

jaar was het gebouw voltooid. Het front aan de markt is 133 meter lang, de hoogte van het belfort 70. Even massaal als het grondvlak is de middelste toren. Het lichaam echter heeft ledematen, die de zwaarte van den romp ontlasten en in rhythmische beweging brengen. Dat zijn de forsche omhoogstrevende klokkentorentjes, die gelijk van vorm als het ware groeien aan de uiteinden van het

haldak en aan de vier hoeken van het belfort. Met de ernstige bezonnen vormen der vroege gotiek zijn de drie verdiepingen der hallen opgebouwd, boven de benedenste 48 deuren evenveel spitsbogenramen in de twee bovenste verdiepingen. Boven de middelste poort waar in den doorgang zijdelings de beide ontvangkantoren voor de marktelden zijn uitgespaard met luiken, die neergeklapt tegelijkertijd als toonbanken dienst doen, rijst de geweldige wachttoren op in drie ver-

diepingen, die eertijds het arsenaal, de schatkamer en het depôt der oorkonden, de gevangenis en de woning van den torenwachter hebben bevat. Nog is het volmaakte beeld dezer grootsche burgerlijke monumentale kunst fier genoeg, maar toch ontbreken reeds de feestelijke teekenen van het hier karakteristieke leven. Vroeger stonden in de bovenste verdieping van het half rond de steenen standbeelden der Vlaamsche graven en der voornaamste burgers van IJperen;

in 1793 werden die door den vijand vernietigd. Ook waren de daken versierd met schilderingen, zwaar verguldsel in de reusachtige wapenschilden van de stad en van de graafschap; toen droegen koperen adelaars den voet van den klokketoren en op zijn spits blonk de draak, het symbool der moeilijk veroverde burgervrijheid.

Het „Nieuwe Werk” dat in het Oosten aan

de hallen grenst, vertoont al duidelijke teekenen van de verminderde levensenergie. Voltooid volgens oudere plannen van Jan Sporeman in 1624, valt de geschiedenis van zijn bouw al in den matteren tijd, die volgde op den mislukten opstand tegen den Spaanschen landheer. Moge de strenge bevalligheid van dit gebouw ook nog zoo aantrekkelijk zijn, het blijft een getuigenis van den langzamen achteruitgang der stad, dit huis is niet autochtoon zooals zijn buurman en

MUSEUMPLEIN.